

Sarajevo, 14.10.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.10.2019.- 11.10.2019.

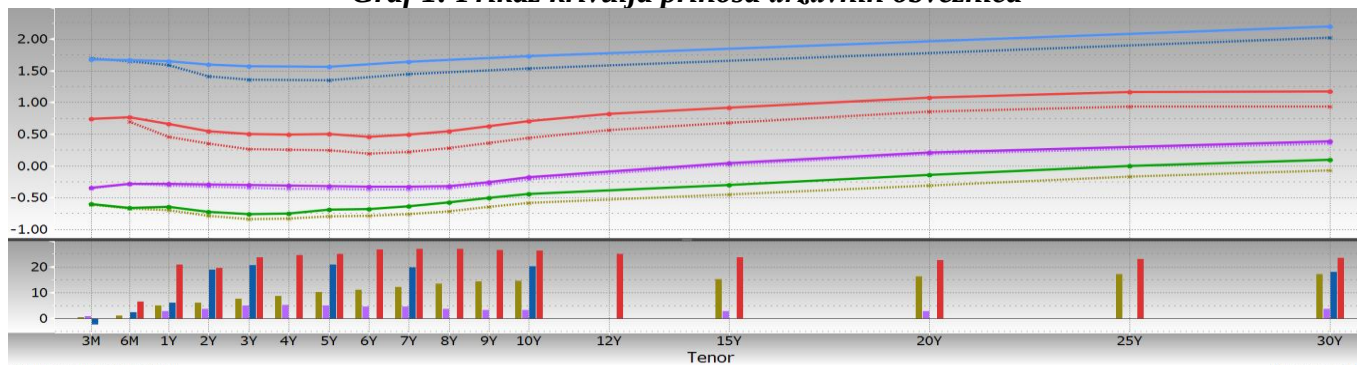
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19	
2 godine	-0,78	-	-0,72	↗	1,40	-	1,59	↗	0,35	-	0,55	↗	-0,33	-	-0,29	↗
5 godina	-0,79	-	-0,69	↗	1,35	-	1,55	↗	0,25	-	0,50	↗	-0,36	-	-0,31	↗
10 godina	-0,59	-	-0,44	↗	1,53	-	1,73	↗	0,44	-	0,71	↗	-0,21	-	-0,18	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.10.19	-	11.10.19
3 mjeseca	-0,577	-	-0,538 ↗
6 mjeseci	-0,674	-	-0,664 ↗
1 godina	-0,683	-	-0,642 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.10.2019. godine (pune linije) i 04.10.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekli tjedan je bio u znaku iščekivanja signala narednih koraka trgovinskih pregovora između SAD i Kine. Iako na početku tjedna prve vijesti nisu ukazivale na optimizam, to se promijenilo sredinom tjedna, a raspoloženje tržišta je ostalo pozitivno do kraja proteklog tjedna usljed pozitivnih signala s obje strane, a što je za rezultat imalo rast indeksa dionica na globalnoj razini. Navedeno je utjecalo na rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone, osobito onih s dužim rokom dospeljeća. Prinosi njemačkih obveznica su na tjednoj razini povećani između 6 i 14,5 baznih bodova (najveći rast zabilježen kod desetogodišnjih obveznica). Prinosi obveznica ostalih članica eurozone su bilježili ista kretanja, ali je kod italijanskih obveznica rast prinosa bio nešto manje izražen (2 do 11 bazna boda), usljed uspješnih aukcija obveznica ročnosti 3 do 30 godina, koje su održane na kraju prošlog tjedna.

U četvrtak je objavljen zapisnik s rujanske sjednice ECB koji je ukazao na duboku podijeljenost oko pitanja ponovnog uvođenja programa kupovina obveznica, što je ukazalo na povećanu različitost mišljenja uoči isteka mandata trenutnog predsjednika ove institucije, a što je dodatno potvrđeno zvaničnim izjavama određenih članova ovog tijela. Navedeni zapisnik je pokazao da je više od jedne trećine članova UV ECB, uključujući predsjednike središnjih banaka Francuske i Njemačke, bilo protiv uvođenja novog kruga kupovina obveznica, što prema određenim analitičarima sada predstavlja prijetnju učinkovitosti monetarne politike. Zapisnik je pokazao i to da su neki članovi bili spremni da prihvate i

veće smanjenje kamatnih stopa u zamjenu za odustajanje od prijedloga reaktivacije programa kupovina obveznica, dok su se neki drugi članovi morali ubijediti u potrebu za smanjenjem kamatnih stopa zbog zabrinutosti oko mogućih rastućih sporednih učinaka. Nakon objavljenog zapisnika, predsjednik ECB Draghi je izjavio da bi vlade članica eurozone mogle pomoći ECB da ranije poveća kamatne stope ukoliko i same stimuliraju gospodarstvo. On je pojasnio da bi aktivnija fiskalna politika u eurozoni omogućila brže prilagođavanje monetarne politike, a za koje su svi, prema Draghiju, svjesni da ima negativne učinke na određene segmente društva i određene posrednike.

ECB je objavila da izvješće ovogodišnjeg testa na stres, u kojem su sudjelovale 103 banke, pokazuje da velika većina banaka nad kojima se vrši izravan nadzor ima ukupno zadovoljavajuće pozicije likvidnosti, usprkos određenim nedostacima koji zahtijevaju dodatnu pažnju. Oko polovice ispitanih banaka je pokazalo da u situaciji izraženih šokova može da „preživi“ više od 6 mjeseci, dok je kod scenarija ekstremnih šokova to razdoblje iznosilo više od 4 mjeseca.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	LISTOPAD	-13,0	-16,8	-11,1
2.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	KOLOVOZ	-6,4%	-6,7%	-5,0%
3.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	KOLOVOZ	-4,3%	-4,0%	-3,9%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	KOLOVOZ	0,1%	-1,4%	0,0%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	KOLOVOZ	-	4,4%	4,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	KOLOVOZ	-1,8%	-1,8%	-0,7%
7.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	KOLOVOZ	0,6%	1,7%	1,2%
8.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	KOLOVOZ	-	-9,9%	-6,9%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	KOLOVOZ	-0,2%	-1,6%	-0,1%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	KOLOVOZ	-	-0,8%	-0,4%
11.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	18,8	16,2	21,6
12.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	-5,0	-5,02	-4,54
13.	Maloprodaja – Italija (G/G)	KOLOVOZ	2,3%	0,7%	2,4%
14.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	RUJAN	0,9%	0,9%	1,0%
15.	Stopa inflacije – Nizozemska	RUJAN	3,0%	2,7%	3,1%
16.	Stopa inflacije – Španjolska	RUJAN	0,2%	0,2%	0,4%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tijekom prošlog tjedna zabilježili snažan rast za oko 20 baznih bodova, kao i indeksi dionica, pod utjecajem optimizma vezano za trgovinske pregovore između SAD i Kine. Naime, SAD su koncem tjedna najavile okvirni sporazum s Kinom, koji je predsjednik SAD nazvao „fazom 1“. Iako su priopćeni ograničeni detalji o sporazumu, objavljeno je da se obustavlja povećanje tarifa na 30% sa 25% na oko 250 milijardi USD vrijednosti kineskog izvoza, koje je trebalo početi 15. listopada. S druge strane, Kina je suglasna povećati kupovinu američkih poljoprivrednih proizvoda za oko 40-50 milijardi USD te provesti značajne reforme u poljoprivrednoj politici, transparentnosti valute, kao i otvaranju pristupa tržištima za američke financijske kompanije. Pregovori o „fazi 2“ bi mogli biti održani u studenome, a trebalo bi da se odnose na pitanja tehnologije i intelektualnog vlasništva.

Prošlog tjedna je objavljen zapisnik s rujanske sjednice FOMC-a u kojem je navedeno da je većina kreatora monetarne politike glasovala za smanjenje referentne kamatne stope. Članovi FOMC-a su istaknuli da su pritisci na inflaciju prigušeni uz ograničeni utjecaj rasta plaća, te su naglasili povećanje zabrinutosti zbog trgovinske nestabilnosti i globalnih rizika. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da će Fed uskoro nastaviti s kupovinama državnih obveznica kako bi proširio bilancu stanja u nadi da će spriječiti ponavljanje nedavnih turbulencija na tržištima novca u SAD.

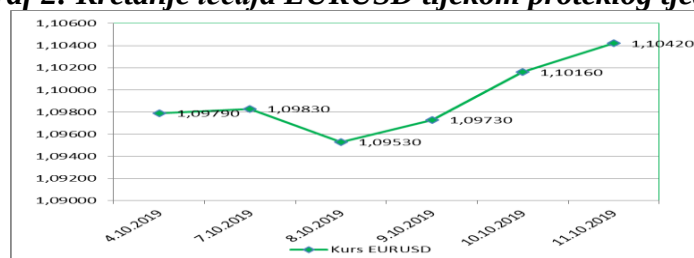
Prema rezultatima Bloomberg istraživanja za listopad ekonomisti su zadržali prognozirane stope rasta GDP-a od 2,3% za tekuću i 1,8% za 2021. godinu, dok je za narednu godinu prognozirana stopa GDP-a smanjena na 1,7% sa 1,8%. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok je ista za narednu godinu povećana na 2,1% s ranije prognoziranih 2%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) RUJAN	1,8%	1,4%	1,8%
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G) RUJAN	1,8%	1,7%	1,7%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5. LISTOPADA	220.000	210.000	220.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 6. LISTOPADA	-	62,7	62,0
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 4. LISTOPADA	-	5,2%	8,1%
6.	Zarade po radnom tjednu (G/G) RUJAN	-	0,9%	1,1%
7.	Indeks ulaznih cijena (G/G) RUJAN	-2,1%	-1,6%	-1,8%
8.	Indeks izlaznih cijena (G/G) RUJAN	-	-1,6%	-1,4%
9.	Indeks povjerenja - Sveučilište iz Mičigena P LISTOPAD	92,0	96,0	93,2

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0979 na razinu od 1,1042.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Datum koji je trenutno određen za napuštanje Brexita se približava, ali sporazum još uvijek nije postignut. Premijer Johnson je više puta tvrdio da će Velika Britanija napustiti EU blok 31. listopada, kako je trenutno određeno, te da nije spreman da traži bilo kakvo produženje. Ipak, u prošlom mjesecu Parlament je usvojio zakon pod nazivom „Benov zakon“ kojim se zahtijeva od premijera da zatraži odlaganje Brexita ukoliko se ne postigne sporazum do 19. listopada, osim ukoliko zakonodavci odobre Brexit bez sporazuma.

Financial Times je objavio da je premijer Velike Britanije Johnson pozvao premijera Irske Varadkara da zadrži povjerenje u postizanje sporazuma o Brexitu, usprkos bojazni da sporazum neće biti postignut. S druge strane, Johnson je kancelarki Merkel rekao da je sporazum o Brexitu u osnovi nemoguć ukoliko EU zahtijeva od Sjeverne Irske da ostane unutar carinske unije. U međuvremenu, Velika Britanija je pokušala ublažiti zabrinutost oko Brexita bez sporazuma, te je objavila niz planova za slučaj izvanrednih stanja. Ekonomija Velike Britanije pokazuje snažne znakove napetosti kako se globalno usporenje intenzivira, uz gubitak napretka u područjima koja su do danas predstavljala izvor rasta. Povjerenje među kompanijama je smanjeno na najnižu razinu od globalne krize. Tržište rada koje je do skoro bilježilo unapređenje počinje da pokazuje znakove usporenja, dok je i osobna potrošnja upitna. Koncem tjedna pojačan je optimizam vezano za moguće postizanje sporazuma o Brexitu.

Pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da je tijekom proteklog tjedna imao konstruktivan sastanak s Barclayom koji je zadužen za procese Brexita. Ipak, tijekom vikenda diplomate su priopćili da nije bilo napretka u pregovorima te su istaknuli da je teško postići dogovor s obzirom na različite stavove među stranama, kao i zbog kompleksnosti brojnih pitanja. Bilo koji sporazum mora zadovoljiti EU vlade i Veliku Britaniju, odnosno duboko razdvojeni Parlament Velike Britanije. Predstavnici EU smatraju da je dosta aktivnosti okončano dok je premijer Johnson istaknuo da se nazire postizanje sporazuma, ali da i dalje treba mnogo toga da se načini da bi sporazum bio postignut. Također, Johnson je dodao da moraju ostati spremni na napuštanje EU 31. listopada.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	KOLOVOZ	0,0%	-0,1%	0,4%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	KOLOVOZ	-0,8%	-1,8%	-1,1%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	KOLOVOZ	-0,4%	-1,7%	-0,9%
4.	Građevinski sektor (G/G)	KOLOVOZ	-0,2%	2,4%	1,9%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	KOLOVOZ	-10,000	-9,806	-9,625

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,89083 na razinu od 0,87235, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2331 na razinu od 1,2668.

JAPAN

Optimizam vezano za trgovinske pregovore između SAD i Kine je utjecao i na financijsko tržište u Japanu, te su prinosi na japanske državne obveznice zabilježili rast za 3 do 5 baznih bodova na tjednoj razini. Bivši izvršni direktor BoJ Momma je izjavio da će BoJ zadržati aktualnu monetarnu politiku sve dok ne bude u potpunosti uvjerena da će usporavanje globalne ekonomije izazvati turbulencije na burzama, te naglu aprecijaciju JPY. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za listopad, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 0,9% za tekuću godinu te stope od 0,2% i 0,8% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Istodobno, ekonomisti su zadržali prognoze stope inflacije te se očekuje da će ista u tekućoj godini iznositi 0,7%, dok prognoze za 2020. i 2021. godinu iznose 1,0% i 0,8%, respektivno. Također, očekuje se da će BoJ referentnu kamatnu stopu zadržati na trenutnoj razini od -0,10% do konca godine, dok je prethodno prognozirano do konca trećeg tromjesečja ove godine.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

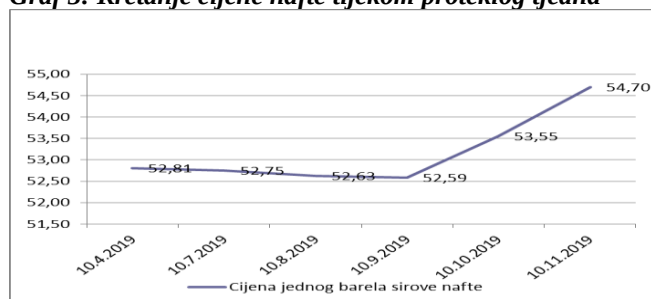
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	RUJAN	-	1.322,6	1.331,6
2.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	KOLOVOZ	36,4	50,9	-74,5
3.	Tekući račun (u milijardama JPY)	KOLOVOZ	2.069,5	2.157,7	1.999,9
4.	Monetarni agregat M2 (G/G)	RUJAN	2,4%	2,4%	2,4%
5.	Monetarni agregat M3 (G/G)	RUJAN	2,0%	2,0%	2,0%
6.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	RUJAN	-	-35,5%	-37,0%
7.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	KOLOVOZ	-8,4%	-14,5%	0,3%
8.	Proizvođačke cijene (G/G)	RUJAN	-1,1%	-1,1%	-0,9%
9.	Vodeći indeks P	KOLOVOZ	91,8	91,7	93,7
10.	Koicidirajući indeks P	KOLOVOZ	99,4	99,3	99,7
11.	Indeks ukupnih zarada	KOLOVOZ	-0,2%	-0,2%	-1,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 117,39 na razinu od 119,71, što predstavlja tjedni rast od 1,98%. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 106,94 na razinu od 108,29.

NAFTA I ZLATO

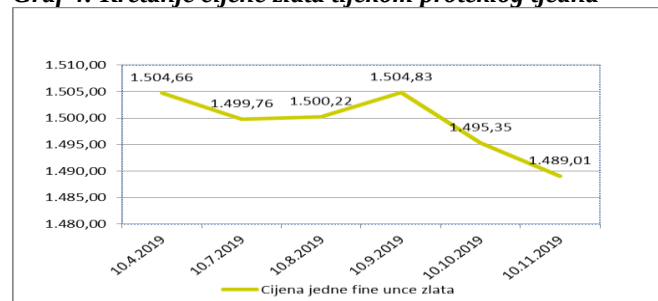
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,81 USD (48,10 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bila pod utjecajem očekivanja pregovora na relaciji Kina-SAD. Neovisni trgovci naftom smatraju da će globalna cijena nafte vjerojatno ostati blizu sadašnjih razina u narednoj godini ukoliko se ne riješe trgovinske tenzije između Kine i SAD, kao i ukoliko se ne ublaže neizvjesnosti vezano za globalnu recesiju. Tržište nafte se u trećem tromjesečju tekuće godine nalazilo u najvećem deficitu ponude od 2007. godine, nakon što su napadi na proizvodna postrojenja u Saudijskoj Arabiji utjecali na ukupno smanjenje proizvodnje OPEC-a i suradnika. Prema mjesečnom izvješću OPEC-a potražnja za naftom je u razdoblju od početka srpnja do kronca rujna nadmašila ponudu za više od 2,5 milijuna barela dnevno. Posljednji put je ovakav manjak ponude zabilježen u prvom tromjesečju 2007. godine kada je potražnja bila veća od ponude za 2,53 milijuna barela. Koncem tjedna, cijena ovog energenta je povećana nakon što je državna kompanija Irana za proizvodnju i izvoz nafte potvrdila da je jedan od njenih tankera napadnut u Crvenom moru prilikom prijevoza 1 milijun barela nafte, koja se počela izljevati u more nakon dvije odvojene eksplozije, vjerojatno izazvane udarima raketa. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 54,70 USD (49,54 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,66 USD (1.370,49 EUR). Cijena zlata je u proteklom tjednu bila pod utjecajima očekivanja rezultata trgovinskih pregovora na relaciji Kina-SAD. Koncem tjedna cijena zlata je smanjena nakon što su mediji iz Kine objavili izvješće kojim sugeriraju da Kina želi da postigne sporazum sa SAD sa ciljem izbjegavanja daljih eskalacija u trgovinskim odnosima, što je umanjilo zabrinutosti investitora. Optimizam vezano za pregovore između Kine i SAD, ali i optimizam oko Brexita su bili ključni za nastavak smanjenja cijene zlata koncem tjedna. Ovakve okolnosti su dovele do toga da cijena ovog plemenitog metala na tjednoj razini bude smanjena za 1,04%. Navedeni optimizam dodatno je povećan i pod utjecajem vijesti objavljene na Bloombergu da su Kina i SAD postigli djelomičan sporazum koji bi mogao voditi primirju u trgovinskom ratu. Kao dio ovog sporazuma Kina bi pristala na određene poljoprivredne koncesije, dok bi SAD ponudile određene olakšice u dijelu carina. Fizičke kupovine zlata u Kini, kao i investicije u ovoj zemlji su smanjene, a ne očekuje se značajno poboljšanje ni u 2020. godini, jer sporiji rast i veće cijene ovog plemenitog metala smanjuju potrošnju zlata. Prognozirano je da će se tražnja za nakitom u ovoj godini smanjiti za 4%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.489,01 USD (1.348,50 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.